

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3523200917
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3523200917.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov matky: C. B. nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. D. XXXX a otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, XXX XX A., dieťa v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, o návrhu otca na zmenu zverenia a nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. NM-8P/51/2023-69 zo dňa 17. októbra 2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. NM-8P/51/2023-69 zo dňa 17. októbra 2023 p o t
v r d u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. návrh otca zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol výrokom II. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku v odseku 1. okresný súd poukázal na návrh otca na zverenie maloletej A. do striedavej starostlivosti a jeho odôvodnenie.

3. V odsekoch 2. až 12. odôvodnenia napadnutého rozsudku popísal rozsah vykonaného dokazovania výsluchom matky, otca, oboznámením správy zo šetrenia pomerov, oboznámením rozhodnutí správneho súdu, pripojených spisov a z neho zistený skutkový stav, ktorý právne posúdil za aplikácie § 26, § 36 ods. 1 Zákona o rodine a dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu otca.

4. Z vykonaného dokazovania okresnému súdu vyplynulo, že v predmetnej veci nedošlo k zmene pomerov takej intenzity, ktorá by odôvodňovala zmenu zverenia maloletej A. tak, že by bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Ak sa rodičia maloleteho už skôr dohodli na tom, ktorý z nich bude mať maloleteho vo svojej výchove, ak bola táto dohoda schválená rozhodnutím súdu, potom dôvody odôvodňujúce zmenu takéhoto rozhodnutia musia skutočne dosiahnuť intenzitu zmeny pomerov vo všetkých ich aspektoch (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 9. marca 2000, sp.zn. IV. ÚS 14/2000).

5. Vo všeobecnosti okresný súd uviedol, že zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloleteho dieťaťa, prípadne súdom schválenej dohody rodičov o výchove maloleteho dieťaťa len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia. Tak je to obvykle v tých

prípadoch, z ktorých skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa sa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky na úspešný vývoj dieťaťa. Rozhodujúcim hľadiskom pri úvahách o najvhodnejšej úprave výchovy maloletého dieťa zostáva vždy záujem dieťaťa; v jeho záujme nie je, aby bolo, len so zreteľom na nové pomery otca odňaté z výchovného prostredia, v ktorom vyrastá už viac rokov, a aby bolo súčasne vzdialené od svojich súrodencov (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR 27. apríla 1967, sp. zn.5Cz 6/67, R 97/1967).

6. Okresný súd poukázal na to, že ohľadne úpravy práv a povinností k maloletej na čas po rozvode rozhodol tamojší súd rozsudkom zo dňa 18.08.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.8.2022. Rodičia v rozvodovom konaní uzatvorili rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, rozhodnutie o úprave práv a povinností k maloletej bolo realizované približne pred jedným rokom.

7. Okresný súd uviedol, že toho času o maloletú A. dlhodobo zabezpečuje starostlivosť matka. Starostlivosť matky o maloletú A. je na dobrej úrovni. Neboli zistené žiadne nedostatky na strane matky ohľadom starostlivosti o maloletú. Matka s maloletou býva v obecnom nájomnom byte v C. D., maloletá od septembra 2023 navštevuje predškolské zariadenie v C. D.. Otec sa s maloletou stretával nepravidelne, následne bol otec dlhodobo pracovne zaradený v zahraničí, odkiaľ sa vrátil dňa 30.6.2023.

8. Z vykonaného dokazovania podľa okresného súdu nevyplývajú také skutočnosti, podľa ktorých výchovné prostredie u matky nezabezpečuje priaznivé podmienky na úspešný vývoj maloletej. Za zisteného skutkového stavu považoval za potrebné konštatovať, že nie je v záujme maloletej, aby bola odňatá z osobnej starostlivosti matky, teda z prostredia, na ktoré je zvyknutá, a ktoré je pre ďalší riadny vývoj maloletej priaznivé. Z výsluchu rodičov maloletej okresný súd zistil, že nedochádzalo k pravidelným stretnutiam otca s maloletou i z dôvodu pracovného zaradenia otca v zahraničí. Z dokazovania tiež vyplynulo, že maloletá je na matku zvyknutá, má problémy s adaptáciou v predškolskom zariadení. Je nepochybné, že otec sa o maloletú zaujíma, má záujem na stretávaní sa s maloletou, avšak vzájomný vzťah otca a maloletej nie je toho času vybudovaný tak, aby mohla maloletá stráviť bez prítomnosti matky u otca dlhší čas, napr. 1 týždeň. Z výpovede otca vyplynulo, že si tieto skutočnosti i uvedomuje.

9. Okresný súd považoval za potrebné uviesť, že na jednej strane je nepochybné v záujme maloletej, aby bola v kontakte s oboma rodičmi, aby rodičia, a to tak matka ako aj otec, sa mohli podieľať na starostlivosti o ňu, na druhej strane bol však toho názoru, že za daného stavu je v najlepšom záujme maloletej, aby starostlivosť o maloletú vykonávala matka a aby sa otec podieľal na starostlivosti o maloletú prostredníctvom, resp. počas stretnutí s maloletou.

10. Z uvedených dôvodov mal okresný súd za to, že nie sú splnené podmienky § 26 Zákona o rodine, preto návrh otca na zmenu zverenia maloletej A. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov ako nedôvodný zamietol.

11. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože nevzhladol dôvod pre iné rozhodnutie o náhrade trov konania v predmetnej veci.

12. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie otec maloletého dieťaťa. Poukázal na to, že je otec maloletej A., s ktorej matkou sa rozviedol, lebo na to boli dôvody. Po rozvode pristúpil na dohodu o tom, že starostlivosť o dcéru bude vykonávať matka, nakoľko táto bola ako dieťa v útlom veku a v tom čase bola pre ňu jednostranná starostlivosť vhodnejšia. Súčasťou dohody bolo, že striedavá starostlivosť bude vhodná neskôr, keď dcéra trocha vyrastie. Uviedol, že v januári 2023 odišiel pracovne do Maďarska až do júna, kontakt s dcérou sa prerušil, ale o to intenzívnejšie s ňou komunikoval prostredníctvom video hovoru v mesiacoch január a február. V mesiaci marec už ich komunikácia neprebíhala a ani nemohol telefonovať s dcérou. Ako sa vrátil z Maďarska v mesiaci jún 2023, tak sa s otcom stretávala cez týždeň. Stretávanie s dcérou bolo na výbornej úrovni. V auguste 2023 si bývalá manželka našla brigádu, tak mal celý mesiac voľno a bol s dcérou. Potom, ako v septembri dcéra nastúpila do škôlky a bývalá manželka do práce, jeho stretávanie bolo obmedzované. Od rozvodu uplynul viac ako rok, dcéra začala navštevovať materskú školu, bývalá manželka nastúpila do práce. Stretávanie sa s dcérou ovplyvňuje stav, v akom je jej matka a jej absolútna moc za dcérou. On chce

mať v živote klud, pokoj a stabilitu, a za tým účelom a v záujme jeho dcéry dal návrh na striedavú starostlivosť, nakoľko sa v tomto s jej matkou nedá dohodnúť. Vplyvom výchovy, ktorú dcére dáva matka, táto trpí v škôlke separačnou úzkosťou, musí brať lieky. Tento jej problém, ktorý vytvorila matka, sa účelovo použil proti nemu a striedavej starostlivosti. S dcérou má dobrý vzťah, ale tento je nepriaznivo ovplyvňovaný zo strany matky. Na starostlivosť o dcéru má vytvorené podmienky, po zverení dcéry mu rovnako v práci bude upravený pracovný čas. Je plne spôsobilý sa starať o dcéru, táto je s ním spokojná. Iba trvale upravený vzťah striedavou starostlivosťou rešpektuje právo jeho dcéry na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom a na jej záujem, najmä na jej citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia. Nakoľko neexistuje schopnosť matky dohodnúť sa mimo súdneho konania na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, podal návrh, kde mal súd riadne skúmať vhodnosť striedavej starostlivosti tak, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov. Nevýkonanie dôkazu (videa, na ktorom dcéra hovorí, že chce byť s otcom a nechce ísť za matkou), ako aj nedôsledný, archívny zápis v zápisnici, ovplyvnil zisťovanie skutočného stavu negatívnym spôsobom. Podľa otca jednostranná starostlivosť je a bude naďalej len stavom, ktorý poškodzuje jeho vzťah s dcérou, zakladá nestabilitu budúceho výchovného prostredia a nerešpektuje právo rovnocenného vzťahu s oboma rodičmi. Vydaním rozsudku, ktorým bez riadneho odôvodnenia bol zamietnutý jeho návrh na striedavú starostlivosť, sú poškodzované jeho rodičovské práva podľa Zákona o rodine. V ďalšej časti odôvodnenia odvolania otec citoval ust. § 30 Zákona o rodine, Čl. 41 Ústavy SR, judikatúru, a to Nálezy Ústavného súdu ČR I. ÚS 3350/2022, I. ÚS 3085/2021, III. ÚS 928/2022, II. ÚS 51/2019, I. ÚS 955/15, I. ÚS 1079/17, I. ÚS 3216/13 Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 414/2021, rozhodnutia EĽSP, rozsudok Okresného súdu Žilina sp.zn.37P/256/2018, rozhodnutie EĽP 23641/17, Nález Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 46/2013, rozsudok Krajského súdu Ústí nad Labem, pobočka v Liberci sp.zn. 36Co/261/2016, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8CoP/183/2015, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 61/2011 a ďalšie rozhodnutia. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie tak, aby bol riadne a úplne zistený skutočný stav veci.

13. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 21. 11. 2023 bolo odvolanie otca doručené kolíznemu opatrovníkovi (doručenka č.l. 86 rub spisu) s možnosťou sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadriť, ktorú možnosť kolízny opatrovník nevyužil.

14. K doručenému odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka v podaní zo dňa 06.12.2023 (č.l. 87-89 spisu). Uviedla, že od bývalého manžela s dcérou odišla v apríli 2022, pretože z exmanželovej strany bolo fyzické a psychické týranie na jej osobu pred očami ich dcéry. Počas spoločného spoluzitia sa otec o maloletú žiadnym spôsobom nezaujímal, nikdy jej nič nekúpil, negratuloval jej k sviatkom, nedostala od neho žiaden darček, nechodil s ňou von. Od otca nedostávala ani žiadne financie na zabezpečenie dcéry, všetko hradila sama. Počas spoločného žitia, kedy mohol otec tráviť čas s maloletou, tak ho nevyužíval a len sa tomu vyhýbal. Nikdy nebránila v styku otca s maloletou, a to ani pred rozvodom a ani po rozvode, tiež nikdy nevedla dcéru proti otcovi. Vždy umožňovala otcovi stretnúť sa s maloletou tak, ako to jemu vyhovovalo kvôli jeho práci, keďže pracuje na zmeny. Od rozvodu uplynul viac ako rok. S dcérou sa presťahovala do nájomného obecného bytu v C. D. v decembri 2022, kde majú trvalý pobyt a stále bývajú. Byt má zariadený a dcéra má vlastnú izbu. Dcéra tu chodí do škôlky, ktorú má dve minúty od domu pešo, má tam veľa rovesníkov. Bývanie je pre nich dlhodobé. Má vhodné podmienky na bývanie pre dcéru, o ktorú sa od malička stará a všetko jej zabezpečuje. Otec jej dáva výživné v sume 260,- Eur určené súdom, doposiaľ jej výživné posielal, okrem októbra 2023. Neposlal doplatok na výživnom v sume 850,64 Eur. Od januára 2023 otec maloletej odišiel dobrovoľne pracovať do zahraničia, s maloletou sa nevideli polroka. Maloletej vzťah s otcom ochladol a s otcom vôbec nechcela bývať, pri stretávaní plakala, veľakrát sa stretávanie ani nerealizovalo, nakoľko dcéra s otcom nechcela tráviť čas. Od septembra 2023 dcéra nastúpila do škôlky, kde mala veľmi ťažkú adaptáciu. Nakoľko dcéra s ňou žije a vždy trávila čas iba s matkou, je na ňu veľmi naviazaná. Od nastúpenia do škôlky bola plačlivá, každé ráno zvracala, nejedla, nepila nič v škôlke, na základe čoho matka kontaktovala obvodnú lekárku C. C. a informovala ju o zdravotnom stave dcéry, ktorá určila, že sa jedná o žalúdočnú úzkosť a maloletej predpísala lieky po dobu troch mesiacov, ktoré začala ihneď užívať. Tvrdenie otca, že vplyvom výchovy matky trpí maloletá separačnou úzkosťou, je čistý nezmysel, pretože každé dieťa sa v škole adaptuje inak. Keďže od malička sa matka o ňu sama starala, maloletá je na ňu naviazaná, nikdy nebola od matky odlúčená, nikdy od matky nespala niekde inde a na základe toho, keď nastúpila do škôlky, bolo pred ňou veľmi náročné a stresujúce obdobie, keď musela byť bez matky. Po nastúpení do škôlky sa otec stretával s maloletou nepravidelne kvôli práci. Maloletá za ním veľakrát odmietala ísť, dokonca učiteľky v škôlke, ktoré boli prítomné, tvrdili, že keď si príde otec pre maloletú do škôlky, maloletá odmieta za

ním ísť a až po presvedčaní a naliehaní otca na maloletú, maloletá s ním nakoniec ide. Na základe toho okresný súd konštatoval, že nie je v záujme maloletej, aby bola odňatá z osobnej starostlivosti matky, teda z prostredia, na ktoré je zvyknutá a ktoré je pre ďalší riadny vývoj maloletej priaznivé. Matka uviedla, že dcérin zdravotný stav sa po určitej dobe a po užívaní liekov zlepšil, do škôlky chodí momentálne rada, i keď s prijímaním stravy má stále problémy. Od 12.10.2023 sa otec úplne odmlčal a nekontaktoval sa žiadnym spôsobom s dcérou. Dcéra bola v tom období chorá tri týždne, nenavštevovala škôlku, o čom všetkom otca informovala. Otec sa o dcéru nezaujímal, nenapísal, ako sa má, či niečo nepotrebuje. Za toto obdobie matke neposlal ani výživné, čiže všetka starostlivosť a financie za lieky a návštevy lekárov hradila sama. Odmlčaný bol po dobu do 21.11.2023, kedy mali informatívne stretnutie, nakoľko si otec podal hneď ďalší návrh o zverení maloletej do osobnej striedavej starostlivosti, a to ešte predtým, ako matke prišiel rozsudok z predošlého konania. Na základe toho boli predvolaní na informatívne stretnutie, kde sa dohodli na určenom stretávaní otca s maloletou. Matka súhlasila aj so skúškou na prespatie u otca dve noci v období mesiac december 2023, ktoré sa bude realizovať len v tom prípade, keď s tým bude maloletá súhlasiť. Mala za to, že z jej strany je to veľmi dobrý a prijateľný návrh a otec môže byť spokojný, nakoľko neprejavoval veľký záujem o dcéru, s dcérou sa stretával veľmi nepravidelne a nevyužíval ani čas, ktorý má súdom určený a ich vzťah s dcérou je slabý a nemajú ho vybudovaný. Bola názoru, že otec nie je schopný sa o dcéru postarať dôkladne a zodpovedne, keďže pri každom odovzdaní dcéry ju vždy informuje, že dcéra u neho nič nejedla, keď tak, len v malých množstvách. Pri odovzdávaní dcéry ju otec maloletej privezie domov neoblečenú, a to aj keď je vonku zima, dokonca jej balí stravu, keď ju má otec na celý deň, pretože otec nedokáže navariť plnohodnotnú stravu pre trojročné dieťa. Ďalej uviedla, že i ďalšie informatívne stretnutie rodičov bolo dohodnuté na 08.01.2024, kde sa dohodnú, ako sa bude stretávanie ďalej realizovať. Navrhla, aby odvolací súd zrušil odvolanie otca voči rozsudku. K vyjadreniu doložila lekársku správu od C. C. zo dňa 04.10.2023, správy cez aplikáciu signal s otcom maloletej za obdobie od 12.10.2023 do 07.11.2023.

15. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 14.12.2023 bolo vyjadrenie matky doručené otcovi (doručenka na č.l. 101 spisu) s možnosťou sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadriť, ktorú možnosť v lehote určenej okresným súdom a ani do momentu rozhodovania krajského súdu nevyužil.

16. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec na základe včas podaného odvolania oprávnenou osobou postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem v spojení s ust. § 65, § 66, § 67 a § 68 CMP a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

17. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie podané otcom maloletého dieťaťa bez nariadenia pojednávania sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/12/2024-105 zo dňa 02.02.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 06.02.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

18. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie otcom maloletého dieťaťa uplatneného návrhu, a pretože zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne zákonné ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, tak základom jeho rozhodnutia je aplikácia ust. § 387 ods. 2 CSP, a preto v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu. Práve z titulu aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP nie je potrebné a ani žiadúce, aby v odôvodnení rozsudku krajského súdu boli zopakované tie skutkové a právne závery, s ktorými sa krajský súd stotožňuje, pretože je postačujúce na ne len odkázať. Uvedené vyplýva z toho, že odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinstančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Krajský súd sa však za aplikácie ust. § 387 ods. 3 veta druhá CSP v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s podstatnými tvrdeniami odvolateľa uvedenými v podanom odvolaní.

19. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zmenu posledného rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k maloletej A..

20. Podľa ust. § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

22. Z vyššie citovaných ust. § 26 Zákona o rodine i v spojení s ust. § 121 CMP vyplýva, že dohody a súdne rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre doterajšiu úpravu, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práv a povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne – okolnosťami na strane rodičov maloletého dieťaťa alebo na strane maloletého dieťaťa, alebo objektívne – vývojom objektívnych okolností.

23. Zvýrazňuje odvolací súd, že pri úvahe o tom, či sa má zmeniť rozhodnutie súdu alebo dohoda rodičov, treba mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní stálosti výchovného prostredia. Základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu je, že od pôvodného rozhodnutia došlo k takej zmene pomerov, ktorá vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy, zohľadňujúc pritom primárne záujem maloletého dieťaťa. Opakuje odvolací súd, že pod pojmom zmena pomerov sa rozumie len zmena podstatná a závažná, nie zmena krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo rozhodnutia súdu o schválení dohody rodičov o rodičovských právach a povinnostiach. Súd pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu vždy prihliada na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Ďalej musí dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa a jeho citové väzby k tomu ktorému rodičovi.

24. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v danej právnej veci nedošlo k zmene pomerov v zmysle § 26 Zákona o rodine, keď v danej právnej veci neboli v konaní preukázané okolnosti, ktoré by sa závažným spôsobom prejavili v pomeroch maloletého dieťaťa, účastníkov, v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré by odôvodnili zmenu rozhodnutia v otázke osobnej starostlivosti dieťaťa.

25. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci úplne zistil skutkový stav, vykonané dôkazy zhodnocoval jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti, na základe vykonaného dokazovania dospel k správny skutkovým zisteniam. Pokiaľ v odvolaní otec poukazoval na nevykonanie dôkazu (videa), tak ani krajský súd nezistil dôvod na vykonávanie tohto dôkazu a ani v štádiu odvolacieho konania nebolo zistené, že pre posúdenie odvolacích dôvodov navrhovateľa by bolo potrebné doplniť dokazovanie, resp. vykonané dokazovanie pred okresným súdom zopakovať v odvolacom konaní.

26. Po oboznámení sa s priebehom konania pred okresným súdom krajský súd nezistil, že by došlo k zásahu do práv otca maloletej tak, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, pretože otec ako aj matka maloletej mali v súdnom konaní vytvorené rovnaké procesné podmienky na uplatňovanie práv, oprávnených záujmov v súvislosti s predmetom konania a ani jeden z nich nemal danú možnosť podstatnej výhody oproti druhému.

27. Zo strany krajského súdu nebol zistený nesprávny postup pred okresným súdom, ktorým by došlo k porušeniu práva otca maloletej na spravodlivý proces a ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

28. Okresný súd pri dostatočne vykonanom dokazovaní s dôrazom na prioritu záujmu maloletého dieťaťa vychádzal zo stavu, ktorý tu mal v čase svojho rozhodnutia, čo bol zákonný postup.

29. V súvislosti s návrhom otca na striedavú osobnú starostlivosť, ktorému v potrebnom rozsahu po vykonanom dokazovaní nebolo okresným súdom vyhovievané a jeho návrh bol zamietnutý, považuje za potrebné zdôrazniť, že záujem rodiča nemôže prevýšiť záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol rešpektovaný rozhodnutím okresného súdu.

30. Z ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú: a/ jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, b/ lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, c/ spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, d/ záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda, že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), e/ súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

31. Súd musí pri rozhodovaní pri výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej striedavej starostlivosti rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Ďalej musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Ak súd rozhoduje v záujme maloletého dieťaťa, musí na záujem maloletého dieťaťa prihliadnuť, pričom nie sú rozhodujúce pocity a predstavy rodičov.

32. Základným kritériom pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nie je želanie konkrétneho rodiča, ale predovšetkým záujem dieťaťa, ktorý musí byť pri rozhodovaní súdu prioritným hľadiskom. Pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa nemožno postupovať podľa vopred danej schémy, keď striedavá starostlivosť nemôže byť paušálne využívaná ako forma „spravodlivého“ rozdelenia starostlivosti o dieťa medzi oboch rodičov. Záujem a potreby konkrétneho dieťaťa je preto potrebné posudzovať v každom jednotlivom prípade osobitne a so snahou o minimalizáciu negatívnych dôsledkov pre dieťa. Za situácie, kedy obaja rodičia sú všeobecne rovnako spôsobilí sa o svoje dieťa riadne starať, je potrebné zohľadniť najmä osobnosť dieťaťa, jeho schopnosť sa vysporiadať s eventuálnym nastolením striedavej starostlivosti, ktorá prináša aj stratu doterajšieho zázemia a bezpečia domova. Je potrebné brať ohľad na citovú orientáciu dieťaťa, aj na hodnotu danú stálosťou výchovného prostredia. V neposlednom rade je potrebné vziať do úvahy, najmä u malých detí, ktorí z rodičov sa o dieťa doteraz osobne staral, dbal o jeho citovú a rozumovú výchovu a v podstate predstavoval pre dieťa ústrednú osobu, ku ktorej je citovo pripútané.

33. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie mal odvolací súd za preukázané, že maloletá pochádza z manželského vzťahu jej rodičov. Rozsudkom Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom č.k. 12P/34/2022-32 zo dňa 18.08.2022 bolo výrokom I. manželstvo rodičov maloletej A. rozvedené a výrokom II. tohto rozsudku bola schválená dohoda rodičov, podľa ktorej maloletá A. bola zverená do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia ju budú zastupovať, spravovať jej majetok, otec sa zaviazal na maloletú prispievať výživným a bol upravený styk otca s maloletou A.. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29.08.2022. Zo Správy kolízneho opatrovníka zo dňa 01.06.2023 (č.l. 21 spisu) bolo zistené, že matka žije v obecnom nájomnom byte, žije sama, riadne zabezpečuje starostlivosť o dieťa po všetkých stránkach, aby v jej starostlivosti neboli zistené nedostatky. Podľa šetrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 14.07.2023 otec má vytvorené vhodné bytové podmienky. Vykonaným dokazovaním ďalej bolo zistené, že maloletá A. navštevuje od septembra 2023 predškolské zariadenie v C. D., že maloletá mala ťažkú adaptáciu na škôlku, zo začiatku mala zdravotné problémy, čo bolo lekársky riešené, prejavuje sa u nej separačná úzkosť. Rovnako nebol medzi účastníkmi spor o tom, že vzhľadom na pracovné zaradenie otca v zahraničí maloletá s ním dlhšiu dobu, t.j. takmer polroka od decembra 2022 nebola v kontakte, Otec potvrdil, že bol pracovne v Maďarsku do 30.06.2023, snažil sa kontaktovať maloletú každý druhý deň, pokiaľ mu to bolo matkou umožnené. Poukázal na to, že vykonáva úkony k tomu, aby došlo k zmene jeho pracovného času, vzhľadom k tomu, že aktuálne má zmenu prevádzky. Mal za to, že výchova, pokiaľ ide zo strany matky, bude len jednostranná.

34. Podľa obsahu Zápisnice o pojednávaní zo dňa 04.07.2023 vyplynul záujem rodičov na dohode o úprave zmeny stretávania sa maloletej s otcom a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou A. každý utorok v roku, každý nepárny piatok, každú párnú sobotu, vždy od 15.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že obaja rodičia sa zaväzujú 24 hodín vopred oznámiť druhému rodičovi, či sa stretnutie zrealizuje a ak nie, tak z akých dôvodov. Ďalej bolo zistené, že výchovné prostredie u matky zabezpečuje priaznivé podmienky na úspešný vývoj maloletej, že na uvedené prostredie je zvyknutá.

35. Dôvodom zamietnutia návrhu otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov nebol sám o sebe len odmietavý postoj matky maloletej so striedavou osobnou starostlivosťou, čo namietal aj otec, ale kumulácia viacerých faktorov. Predovšetkým to bola skutočnosť, ako konštatoval okresný súd v odseku 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že nebola preukázaná závažná dlhodobá zmena okolností, v porovnaní s pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia, t.j. zas čas cca jedného roka. Ďalším podstatným dôvodom bolo to, že striedavá osobná starostlivosť o maloletú aktuálne nie najvhodnejší spôsob výchovy a nie je v najlepšom záujme maloletej. Súd prvej inštancie nerozhodol o zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti len na základe negatívneho postoja matky, prípadne odporúčania kolízneho opatrovníka, ale práve zo zistení naviazania maloletej na matku, ako aj z dôvodu preukázaného problému s adaptáciou v školskom zariadení. Maloletá mala v čase rozhodovania súdu prvej inštancie tri roky, ide o dieťa útleho veku, naviazané na matku ako najbližšiu osobu, ktorá sa oň dlhodobo stará, pričom v starostlivosti matky neboli zistené žiadne nedostatky. Matka vytvára maloletej režim, ten dodržiava a pozná ho. Prostredie v domácnosti matky maloletá dôverne pozná, je to jej domov. Maloletá je tak začlenená do prostredia, kde žije so svojou matkou a vytrhnutie z tohto prostredia od matky s prihliadnutím i na jej úzkosť, by nebolo v jej najlepšom záujme. Vek maloletej vyžaduje stabilitu jej výchovného prostredia, prítomnosť osoby, na ktorú je zvyknutá a ktorá mu poskytuje lásku, starostlivosť a bezpečie. Za takýchto okolností sa nejavilo vhodným vzhľadom na najlepší záujem maloletej zveriť ju do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Otec v konaní pred súdom prvej inštancie a ani v podanom odvolaní nepreukázal, že by došlo k takej zmene trvalej a radikálnej, ktorá by odôvodnila zmenu z osobnej starostlivosti matky na striedavú starostlivosť. Práve naopak, o nevhodnosti zverenia maloletej do striedavej starostlivosti svedčil aj nepravidelne realizovaný styk maloletej s otcom vzhľadom aj na skutočnosť, že od decembra 2022 do júna 2023 bol otec pracovne mimo v zahraničí, kde sa styk realizoval len prostredníctvom videokonferencií, od marca len sporadicky, teda s ohľadom na vek maloletej, ako aj na prerušený čas (pol roka) osobného kontaktu s otcom sa nejavilo vhodné, aby bola maloletá aktuálne zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Aj napriek tomu, že v domácnosti otca boli zistené vhodné bytové podmienky, je potrebné zotrvať na závere, že vzhľadom už na prejavenu separačnú úzkosť maloletej, blízkosť a naviazanosť na matku, nie je aktuálne preukázaná taká zmena, ktorá by nastala či už v pomeroch maloletej alebo v pomeroch rodičov, ktorá by bola dôvodom pre zmenu týkajúcu sa pôvodného rozhodnutia, a to dohody rodičov týkajúcej sa výchovného prostredia. Predsa návrh na striedavú starostlivosť sa nepodáva z toho dôvodu, ako uviedol otec v podanom odvolaní „ja chcem mať v živote klud, pokoj a stabilitu a za týmto účelom a v záujme mojej dcéry som dal návrh na striedavú starostlivosť, nakoľko sa v tomto s jej matkou nedá dohodnúť“. Pokiaľ otec do Zápisnice z pojednávaní zo dňa 17.10.2023 uviedol, že „...ja nikdy nebudem brať mal. matke nasilu, ona keby mi bola zverená, postupne si zvykala...“, tak z uvedeného vyplýva, že otcom navrhovaná forma starostlivosti, t.j. ďalšia zmena by mohla byť pre maloletú frustrujúca. Nie je preto možné súhlasiť s odvolacím dôvodom otca maloletej, že okresný súd pri rozhodovaní vzal do úvahy len názor matky, keď aj kolízny opatrovník vo svojej výpovedi do Zápisnice z pojednávaní zo dňa 17.10.2023 odporučil, že „nie je čas na zmenu osobnej starostlivosti o maloletú, u maloletej sa prejavuje separačná úzkosť, nie je dozretá psychika maloletej na to, aby bola takto oddelená od mamy“.

36. Odvolací súd konštatuje, že okresný súd jasne vyjadril záver, pre ktorý nerozhodol o striedavej starostlivosti, nevyhovelo návrhu otca, keď nezistil, že by došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zverenie maloletej do striedavej starostlivosti. Je potrebné uviesť, že okresný súd preskúmal rodinnú situáciu, t.j. faktory skutkové, citové, psychologické, materiálne či zdravotné a urobil vyvážené a rozumné posúdenie dotknutých záujmov, pritom mal neustále na pamäti nájdenie najlepšieho riešenia pre maloleté dieťa. Je pravdou, že počas služobného pobytu otca v zahraničí, vzhľadom aj na vek maloletej a dlhodobú starostlivosť matky, došlo k väčšiemu naviazaniu maloletej na matku, že maloletá vzhľadom aj na zmenu v jej pomeroch, a to návštevou materskej školy od septembra, ťažšie znáša stretávanie sa s otcom, ktoré skutočnosti bezprostredne vedú k tomu, že otec nemá s maloletou vybudovaný taký silný citový vzťah ako matka. Je potrebné zároveň však povedať, že uvedené otca ako druhého rodiča s rovnakými právami vo vzťahu k výchove a starostlivosti o maloletú

nijako nediskvalifikuje z možnosti podieľať sa na jej starostlivosti a výchove, keďže maloletá výrazne otca neodmieta. Aktuálne však pri rozhodovaní v najlepšom záujme maloletého dieťaťa bez prihliadania na pocity a predstavy rodičov, záver okresného súdu, ktorým návrh otca na zmenu zverejnia maloletej A. do striedavej starostlivosti oboch rodičov ako nedôvodný zamietol, bol správny.

37. Podľa názoru krajského súdu otec maloletého v odvolaní nedôvodne pre tento predmet konania, a to rozhodovanie o návrhu otca na striedavú osobnú starostlivosť obidvoch rodičov maloletej poukazoval na vplyv výchovy matky, pretože podľa výsledkov dokazovania matka svojim prístupom neeliminuje pôsobenie otca ako druhého rodiča vo výchove maloletej, o čom svedčí aj vyššie uvedený záujem rodičov na dohode o úprave zmeny stretávania sa maloletej s otcom podľa Zápisnice o pojednávaní zo dňa 04.07.2023 (č.l. 35-37a spisu).

38. Odvolací súd má za to, že samotná skutočnosť že obaja rodičia prejavujú záujem o osobnú starostlivosť maloletej, že sú z hľadiska psychického a fyzického obaja spôsobilí sa o maloletú starať, nevedie ešte k opodstatneniu záveru, že striedavá osobná starostlivosť je vhodná, pokiaľ nie je preukázané aj splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok, resp. že takáto starostlivosť je v záujme maloletej a prostredníctvom tejto formy osobnej starostlivosti budú najlepšie zaistené potreby maloletej. Súd prvej inštancie preto dôvodne zamietol návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, kedy rozhodol v zmysle prvoradého hľadiska, a to najlepšieho záujmu maloletej.

39. Ak aj otec maloletej v obsahu podaného odvolania vzhľadom k rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR a ČR apeloval na prioritu striedavej starostlivosti, tak krajský súd uvádza, že táto musí byť zohľadnená v okolnostiach každej konkrétnej posudzovanej veci, ktoré okolnosti okresný súd zohľadnil, tieto vyjadril za vzatia do úvahy najlepšieho záujmu maloletej, a preto po zistení skutkového stavu, ktorý bol dostatočne posúdený, okresný súd dospel aj k správne právnemu názoru za aplikácie Čl. 5, § 26, § 36 ods. 1 Zákona o rodine, a preto vo vyvolanom odvolacom konaní bol rozsudok okresného súdu za aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP potvrdený ako zákonné a vecne správne rozhodnutie.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak neboli zistené dôvody postupu v zmysle § 54, § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.